

Natuurtoets

Bedrijventerrein De Munt A Emmeloord

projectnummer 403227
definitief revisie
10 december 2015

Natuurtoets

Bedrijventerrein De Munt A Emmeloord

projectnummer 403227
definitief revisie
10 december 2015

Auteurs

ir. S.C.H.J. van Eijk
ir. L. Koks

Opdrachtgever

Gemeente Noordoostpolder
Postbus 155
8300 AD Emmeloord

Colofon

Projectgroep bestaande uit

ir. SCHJ van Eijk
ir. L Koks

Tekstbijdragen

ir. SCHJ van Eijk

Fotografie

ir. SCHJ van Eijk

Vormgeving

ir. SCHJ van Eijk

datum vrijgave	beschrijving revisie	goedkeuring	vrijgave
10-12-2015	definitief	ir. L. Koks	drs. S. Hammink

Inhoudsopgave

Blz.

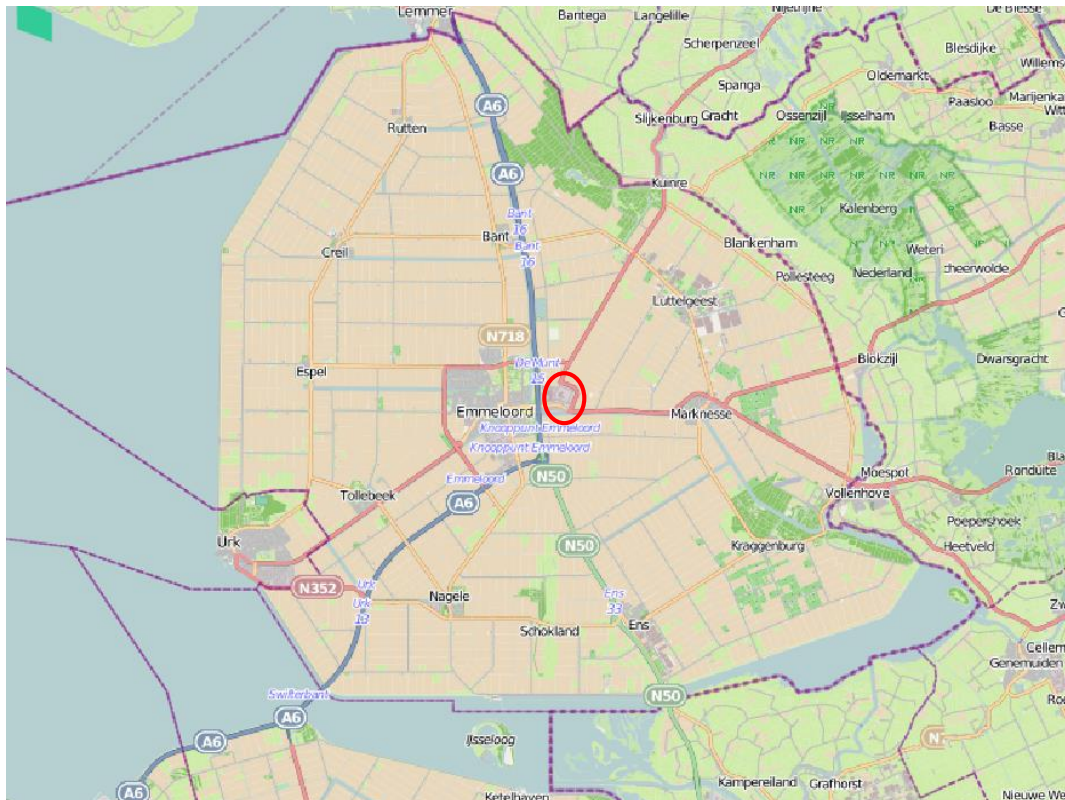
1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	4
1.3	Leeswijzer	4
2	Wettelijk kader natuurbescherming	5
2.1	Algemeen	5
2.2	Flora- en faunawet	5
2.3	Natuurwerk Nederland	5
3	Plangebied en projectvoornemen	7
3.1	Plangebied	7
3.2	Projectvoornemen	8
4	Methodiek	10
4.1	Algemeen	10
4.2	Bureauonderzoek	10
4.3	Terreinbezoek	11
4.4	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	11
5	Resultaten gebiedsonderzoek	12
5.1	Beschermde soorten	12
5.1.1	Bureauonderzoek	12
5.1.2	Terreinbezoek - ecologische bevindingen	13
5.1.3	Samenvatting beschermde soorten	14
5.2	Beschermde gebieden	15
6	Toetsing natuurwetgeving	17
6.1	Effecten beschermde soorten Flora- en faunawet	17
6.1.1	Vogels	17
6.1.2	Zoogdieren	17
6.1.3	Reptielen	18
6.1.4	Amfibieën	18
6.1.5	Vissen	18
6.1.6	Vlinders, libellen en overige beschermde soortgroepen	18
6.1.7	Flora	18
6.2	Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)	18
6.2.1	Effecten op Natura 2000-gebieden	19

7	Conclusies	20
7.1	Conclusies soortenbescherming	20
7.2	Conclusies gebiedsbescherming	21
8	Bronnen	22
	Bijlagen	23
	Bijlage I Wettelijk kader	24

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Noordoostpolder is bezig met het bieden van uitbreidingsmogelijkheden voor het bedrijf Koopman via een partiële herziening van het bestemmingsplan. De partiële herziening van het bestemmingsplan dient te worden getoetst aan de Flora- en faunawet. In Figuur 1.1 is de ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1.1. Ligging van het plangebied ten opzichte van Scheveningen. Bron: Globespotter.

Ruimtelijke plannen en de geplande werkzaamheden dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, met name de Flora- en faunawet, Natuurnetwerk Nederland (NNN; voorheen Ecologische Hoofdstructuur) en Natuurbeschermingswet 1998. Er mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op onoverkomelijke bezwaren stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties vanuit de actuele natuurwetgeving. Dit wordt gedaan op basis van een natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de natuurtoets beschreven. In figuur 1.1 is de globale ligging van de plangebieden weergegeven.

1.2 Doel

Het doel van voorliggende Natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet en het Natuurnetwerk Nederland (NNN; voorheen de Ecologische Hoofdstructuur) en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing Flora- en faunawet noodzakelijk is. Om hiertoe te komen worden onder andere de volgende vragen beantwoord:

- Komen in de beïnvloedingszone van het plangebied beschermde natuurgebieden voor in het kader van het NNN? Zo ja, waar liggen deze en wat zijn de gevolgen hierop? Dienen vervolgstappen in de vorm van een uitwerking of een compensatieplan opgesteld te worden?
- Welke in het kader van de Flora- en faunawet (zwaar) beschermde soorten (en/of vaste rust- en verblijfplaatsen) komen voor in het beïnvloedingsgebied van de voorgenomen ontwikkeling? Vinden er als gevolg van de ontwikkeling effecten plaats op deze soorten en worden daarbij verbodsbepalingen overtreden? Is het noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen en welke zijn dit? Dient in het kader van de Flora- en faunawet een ontheffing aangevraagd te worden?

1.3 Leeswijzer

De Natuurtoets is verder als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- Hoofdstuk 3 beschrijft het plangebied en het projectvoornemen;
- Hoofdstuk 4 geeft een toelichting op de methodiek van de Natuurtoets;
- Hoofdstuk 5 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten in (de omgeving) van het plangebied;
- Hoofdstuk 6 toetst de ontwikkeling aan de natuurwetgeving;
- Hoofdstuk 7 beschrijft de conclusies en (eventuele) vervolgstappen en procedures.

2 Wettelijk kader natuurbescherming

2.1 Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Natuurnetwerk Nederland (hierna NNN) en Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en het NNN en de Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd. De toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 is uitgevoerd in een separaat traject en zal in dit document niet verder aan bod komen.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet en het NNN wordt verwezen naar Bijlage 1.

2.2 Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn alleen onder voorwaarden mogelijk.

2.3 Natuurwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is de kern van het natuurbeleid. Het NNN is in provinciale structuurvisies uitgewerkt en vastgelegd in de ruimtelijke verordening. Ruimtelijke plannen moeten hieraan worden getoetst. Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van het NNN geldt het 'Nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten.

Natuurtoets

Bedrijventerrein De Munt A Emmeloord

projectnummer 403227

10 december 2015

Gemeente Noordoostpolder

3 Plangebied en projectvoornemen

3.1 Plangebied

Het plangebied ligt in de provincie Flevoland, in de gemeente Noordoostpolder en aan de rand van de kern Emmeloord. Het gebied ligt tussen de N331, het bestaande bedrijventerrein aan de westkant en de Franc aan de noordzijde. Aan de zuidkant wordt het plangebied begrensd door een waterloop. Het gebied is op dit moment grotendeels in gebruik als grasland. De rand langs de N331 heeft een wat ruiger karakter. Tussen de N331 en de Franc ligt een greppel en een zandrug. De sporen op het perceel aan de oostkant zijn veroorzaakt door het crossen met motoren.

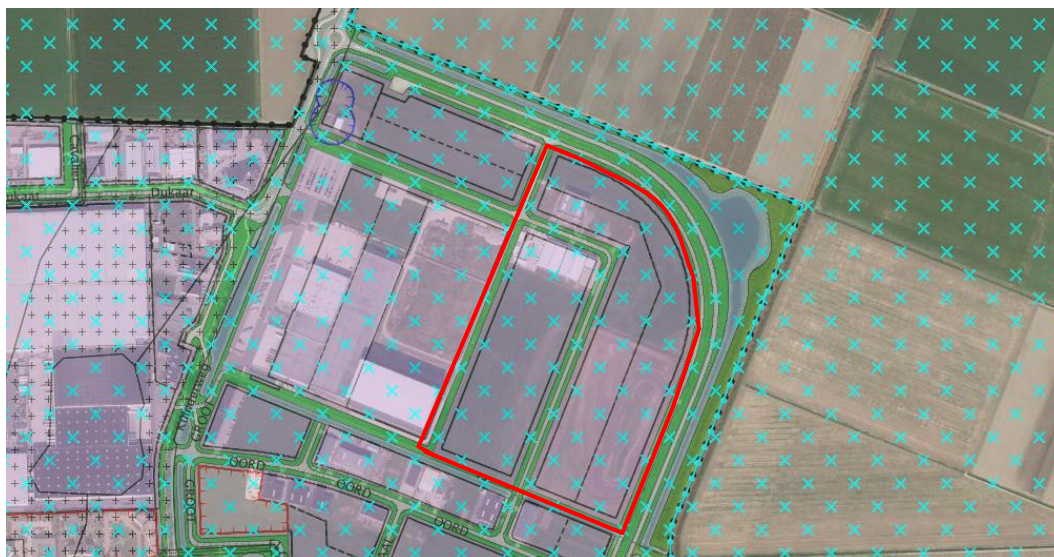
Figuur 3.1 Bovenaanzicht van het plangebied.

Figuur 3.2. Impressie van het plangebied.

3.2 Projectvoornemen

Het plangebied is op dit moment voor het grootste deel al bestemd als bedrijventerrein. Door het plangebied lopen echter ook een aantal ontsluitingswegen en groenstructuren die als zodanig bestemd zijn. De gewenste vestiging van het bedrijf Koopman vraagt om een andere perceelsindeling van het plangebied. Hierbij is het nodig om te schuiven met de groenbestemming en de verkeersbestemming. Het netto oppervlak bedrijventerrein verandert door de bestemmingsplanherziening niet. De exacte ligging van de toekomstige groenbestemming en verkeersbestemming wordt nog uitgewerkt. De huidige bestemmingen zijn weergegeven in figuur 3.3.

Figuur 3.3. Huidige bestemmingsplankaart plangebied met binnen het rood omkaderde gebied het plangebied.

4 Methodiek

4.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het project;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

4.2 Bureauonderzoek

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar de zwaar beschermde (Tabel 3) en overige beschermde (Tabel 2) soorten uit de Flora- en faunawet. Deze soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten) en moeten worden getoetst op voorkomen en het projecteffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Flora- en faunawet.

Algemeen beschermde soorten, die zijn opgenomen in Tabel 1 van de Flora en faunawet, zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt het voorliggende project. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Er worden diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van zwaarder (Tabel 2 en 3 – soorten) beschermde soorten in en rond het plangebied. Met behulp van landelijke en regionale verspreidingsatlassen en specifieke internetsites (www.ravon.nl; www.vlindernet.nl; www.libellennet.nl; [www.Naturalis.nl\EIS](http://www.Naturalis.nl/EIS)) wordt nagegaan of in het verleden zwaarder beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

Daarnaast worden landelijke databanken voor natuurwaarnemingen geraadpleegd, waaronder telmee.nl, over de periode 2009 - 2014. Telmee.nl is het invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's). Er kan informatie over diverse soortgroepen tot op kilometerhokniveau worden verkregen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn dan niet bekend. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie wordt een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen.

Vogels zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Vogels zijn onderverdeeld in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1-4) en niet jaarrond beschermde nesten (categorie 5) (zie toelichting in Bijlage 1 – Wettelijk kader) waarvan inventarisatie gewenst is. Gekeken wordt naar de verspreiding van categorie 1-4 soorten en soorten van categorie 5 die mogelijk zeldzaam zijn in de omgeving van het plangebied.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZ. Om inzicht te krijgen in de ligging van het plangebied t.o.v. van het NNN is de provinciale website geraadpleegd.

4.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van de bureaustudie is bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat in het plangebied. Op 26 november 2015 is een terreinbezoek aan het plangebied afgelegd om te bepalen in hoeverre aan de hand van de soorten uit de bureaustudie en aan de hand van het voorkomen van geschikt habitat beschermde soorten kunnen voorkomen. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

4.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

5 Resultaten gebiedsonderzoek

5.1 Beschermde soorten

5.1.1 Bureauonderzoek

Uit de landelijke en provinciale verspreidingsinformatie en uit atlassen (5 x 5 kilometerhok) blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen. Uit recente gegevens (2010 – 2015) blijkt dat onderstaande zwaarder beschermde (Tabel 2 en 3 Flora- en faunawet) soorten waargenomen zijn in de omgeving (Telmee.nl).

Vogels, categorie 1-4

- Gierzwaluw
- Havik
- Huismus
- Kerkuil
- Sperwer
- Categorie 5: er zijn geen omstandigheden te verwachten die nesten van categorie 5-soorten rechtvaardigen tot jaarrond beschermde nesten.

Zoogdieren

- Eekhoorn
- Steenmarter
- Otter

Reptielen

- Geen waarnemingen

Amfibieën

- Rugstreeppad

Vissen

- Kleine modderkruiper

Vlinders, Libellen en overige soortgroepen

- Noordse winterjuffer

Flora

- Rietorchis

Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent niet dat deze soorten zich in (de omgeving van) het plangebied bevinden. Het plangebied omvat een deel van het kilometerhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats. Met behulp van het terreinbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel verwachte soorten in het plangebied. Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is nagegaan of deze soorten mogelijk in het plangebied of de omgeving kunnen voorkomen.

5.1.2 Terreinbezoek - ecologische bevindingen

Op 26 november 2015, zonnig, 4 graden Celsius is een terreinbezoek aan het plangebied afgelegd door een deskundig ecooloog van de Antea Group. Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten.

Vogels (categorie 1-4)

Zoals eerder aangegeven is er een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd is en waarbij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1- tot en met 4-vogelsoorten (zie bijlage 1).

In het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Het biotoop is ook ongeschikt voor de op basis van de bureaustudie verwachte soorten gierzwaluw, havik, huismus, kerkuil en sperwer. Er zijn namelijk geen gebouwen of bomen in het plangebied aanwezig die geschikt zijn als nestlocatie. Het is daarmee uit te sluiten dat jaarrond beschermde nesten in het plangebied voorkomen.

Zoogdieren

Op basis van de bureaustudie worden de eekhoorn, steenmarter en otter in de omgeving van het plangebied verwacht. Het plangebied is ongeschikt voor de eekhoorn. Een geschikte biotoop (bosachtig gebied) ontbreekt volledig in het plangebied. Ook is het gebied ongeschikt voor de steenmarter. De steenmarter is een soort die gebouwen nodig heeft en een bosachtige omgeving. Dit biotoop ontbreekt volledig in het plangebied. De otter is gebaseerd op de bureaustudie in de directe omgeving van het plangebied waargenomen langs de waterloop aan de oostkant van de N331. In het plangebied is geen geschikt biotoop, zoals waterlopen, aanwezig. Wel ligt net ten zuiden van het plangebied een waterloop die mogelijk sporadisch door de otter gebruikt wordt.

Vleermuizen komen algemeen voor in Nederland. In de directe omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen bekend. In het plangebied of directe omgeving ontbreken geschikte locaties die als verblijfplaats kunnen dienen. Ook ontbreekt opgaande beplanting of waterlopen die als geleiding voor vleermuizen kunnen dienen. Het is daarmee uit te sluiten dat verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied aanwezig zijn. Het kan zijn dat vleermuizen sporadisch gebruik maken van het plangebied om te foerageren.

Reptielen

In de omgeving van het plangebied zijn geen reptielen waargenomen volgens de bureaustudie. Het plangebied is ongeschikt voor reptielen, doordat het grotendeels bestaat uit intensief bemest en gebruikt grasland. Daarnaast ligt het plangebied geïsoleerd in een agrarische omgeving. Het kan daarmee worden uitgesloten dat in het plangebied zwaarder beschermde reptielen voor komen.

Amfibieën

Op basis van de bureaustudie wordt de zwaarder beschermde rugstreeppad in de omgeving van het plangebied verwacht. Deze soort is veel voorkomend in de Noordoostpolder. Het biotoop in het plangebied is geschikt voor de soort (zie figuur 5.4). Er zijn al jaren ondiepe plassen op de percelen aanwezig (bron luchtfoto 2008 -2014). Het gaat daarbij met name om plassen op het oostelijk gelegen perceel. Dit perceel ligt tegen de N331 aan. Daarnaast is een zandige ondergrond aanwezig die door de soort gebruikt kan worden om zich in te graven. Ook is er extensief gebruikte ruigte die zeer geschikt is als overwinteringsbiotoop aangezien daar veelal kleine ruimtes zoals

muizenholen aanwezig zijn waar de padden in kunnen wegkruipen. Het kan daarmee niet worden uitgesloten dat de soort in het plangebied voor komt.

Figuur 5.4. Ideaal biotoop rugstreeppad. Links: ondiepe plassen. Rechts: ruigte.

Er worden geen andere zwaardere amfibieën in de omgeving van het plangebied verwacht op basis van de bureaustudie. Het biotoop is ook niet zeer geschikt voor deze soorten. Het kan daarmee worden uitgesloten dat andere zwaardere beschermde amfibieën in het plangebied voor komen.

Vissen

In het plangebied zijn geen echte waterlopen aanwezig. De greppel die in het plangebied ligt is deels gevuld met water. Deze greppel is ongeschikt als leefgebied voor de kleine modderkruiper doordat deze helemaal is dichtgegroeid en niet is aangesloten op het watersysteem in de omgeving. Het lijkt er op dat de greppel af en toe droog staat. Het kan daarmee worden uitgesloten dat de op basis van de bureaustudie verwachte kleine modderkruiper, of andere zwaardere beschermde vissoorten in het plangebied voor komen.

Vlinders, Libellen en overige soortgroepen

In de omgeving van het plangebied is de noordse winterjuffer waargenomen volgens de bureaustudie. De noordse winterjuffer is een soort van wateren in laagveenmoerassen, heidevelden, velden van pijpenstrootje en halfopen (moeras)bossen. Dit biotoop ontbreekt in het plangebied. Daarnaast ontbreekt geschikt water in het plangebied. Het kan daarmee worden uitgesloten dat de soort in het plangebied voor komt.

Flora

Het plangebied bestaat uit intensief bemest grasland. De sporen van recente bemesting zijn nog zichtbaar in het grasveld. Daarnaast ligt langs de N331 een strook ruig gras. De vegetatie in het gehele plangebied kenmerkt zich door zeer eutrofe omstandigheden. De rietorchis is in het kilometerhok (5x5), waar in het plangebied ligt, waargenomen volgens de bureaustudie. De rietorchis en heel veel andere zwaardere beschermde planten zijn soorten die geen eutrofe maar juist voedselarme omstandigheden nodig hebben. De rietorchis of een andere zwaardere beschermde plant is niet vegetatief aangetroffen tijdens het terreinbezoek. Het kan daarmee worden uitgesloten dat zwaardere beschermde planten in het plangebied voorkomen.

5.1.3 Samenvatting beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat de soorten weergegeven in Tabel 5.1 en die een (zwaardere) beschermde status hebben in de Flora- en faunawet mogelijk voor kunnen komen in het plangebied. In hoofdstuk 6 wordt nader op deze soorten in gegaan.

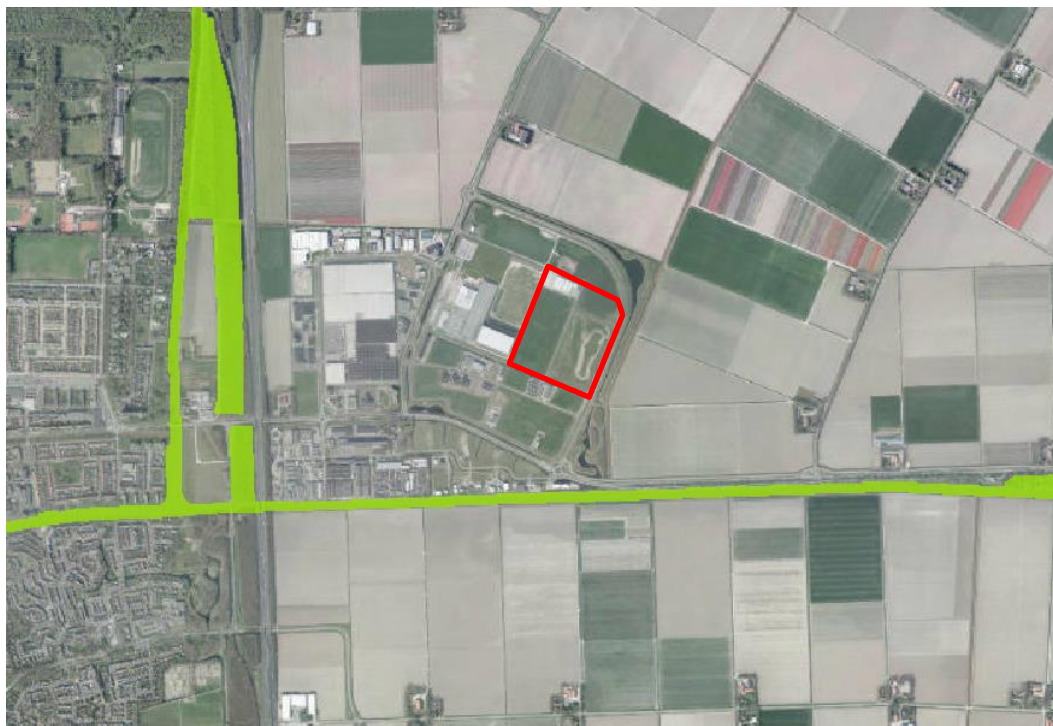
Tabel 5.3. (Mogelijk) Aanwezigheid van beschermde soorten (Tabel 2/3 en vogels) in of in de directe omgeving van het plangebied.

Soort	Beschermingsregime	Aanwezigheid	Functie	Toelichting
Algemene broedvogels	Tijdens het broedseizoen beschermd	Mogelijk	Broedbiotoop en rust en verblijfplaats.	
Rugstreeppad	Tabel 3, bijlage IV habitatrichtlijn	Mogelijk	Land en voortplantingsbiotoop	

5.2 Beschermde gebieden

Natuurnetwerk Nederland

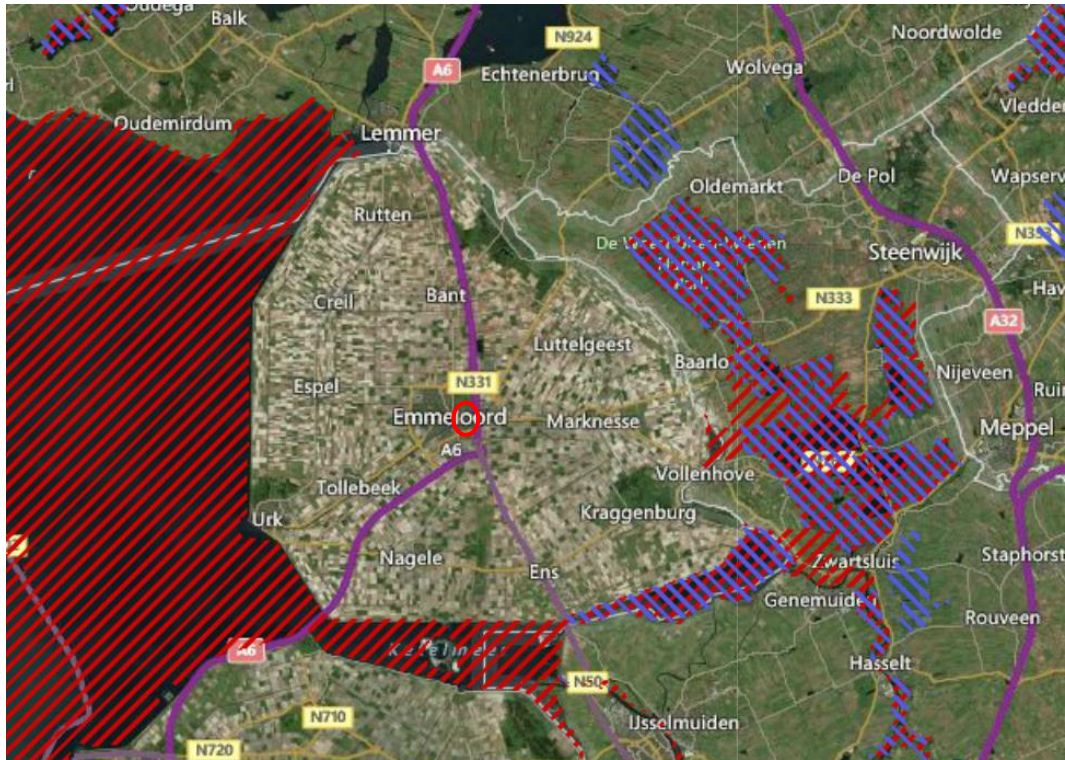
In het plangebied is geen NNN aanwezig. In de omgeving van het plangebied is wel NNN aanwezig. Dit gaat om de verbindingszone Urker en Zwolse Vaart die op 400 meter ten zuiden van het plangebied ligt. Daarnaast ligt er de verbindingszone Lemstervaart die op 1200 meter ten westen van het plangebied ligt.

Figuur 5.3. Ligging plangebied (rood omcirkeld) t.o.v. NNN (lichtgroen). Bron: ehs.flevoland.nl.

Natura2000-gebieden

In de omgeving van het plangebied ligt een aantal Natura2000-gebieden. Het gaat dan om de gebieden IJsselmeer, Zwarte Meer, De Wieden, Ketelmeer, Rottige Meenthe & Brandeweier en Weerribben. Deze gebieden liggen op een minimale afstand van 12 kilometer van het plangebied.

Figuur 5.4. Ligging plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (rood en of paars gearceerd).

6 Toetsing natuurwetgeving

In paragraaf 6.1 zijn de mogelijk vrijkomende storingsfactoren van voorliggend project uiteengezet. Vervolgens worden in paragraaf 6.2 de verwachte soorten beschermd in het kader van de Flora- en faunawet getoetst aan deze mogelijk voorkomende storingsfactoren. In paragraaf 6.3 wordt het project getoetst aan het beschermingsregime van het NNN-gebied.

6.1 Effecten beschermde soorten Flora- en faunawet

De effecten op de zwaardere beschermde soorten als gevolg van bovengenoemde werkzaamheden worden per soortgroep getoetst. Enkel de soortgroepen in Tabel 5.1 zijn relevant bevonden voor voorliggend plangebied. Derhalve wordt enkel op deze soortgroepen ingegaan: vogels, zoogdieren (vleermuizen en zeezoogdieren) en zeevissen.

6.1.1 Vogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied of de directe omgeving wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot nadat het nest niet meer in gebruik is.

Jaarrond beschermde nesten

In het plangebied of directe omgeving zijn jaarrond beschermde nesten uit te sluiten. Het plan heeft daarmee geen effect op jaarrond beschermde nesten.

Categorie 5-soorten

Naast soorten met jaarrond beschermde nesten zijn er categorie-5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste in het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie-5-soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de directe omgeving of onvoldoende nestgelegenheid hebben in de directe omgeving.

6.1.2 Zoogdieren

Het is niet uit te sluiten dat de otter soms gebruikt maakt van de waterloop net ten zuiden van het plangebied. In het plangebied zelf is geen biotoop aanwezig dat geschikt is voor de otter. De waterloop ten zuiden van het plangebied behoort door zijn beperkte omvang en de ligging tussen bedrijven en het omliggende intensief beheerd grasland niet tot het kerngebied van de soort. De

gebieden aan de oostkant van de N331 die zijn aangesloten op de Urkervaart zijn veel geschikter voor de soort. Bij de ontwikkeling van het plan verandert de geschiktheid van de waterloop ten zuiden van het plangebied voor de otter niet. Het is daarmee uit te sluiten dat de planontwikkeling een effect heeft op de otter.

Het kan dat vleermuizen het plangebied gebruiken als foerageergebied. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn niet aanwezig. Het gebied is op dit moment maar zeer beperkt geschikt als foerageergebied. In de omgeving van het plangebied is ruim voldoende vervangende foerageergebied beschikbaar. Effecten van de plannen op vleermuizen zijn daarmee uit te sluiten.

De aanwezigheid van andere zwaarder beschermde zoogdieren in het plangebied is uit te sluiten. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.1.3 Reptielen

De aanwezigheid van zwaarder beschermde reptielsoorten in het plangebied is uit te sluiten. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.1.4 Amfibieën

Het is niet uit te sluiten dat in het plangebied de rugstreeppad voor komt. Het biotoop is zeer geschikt en dit biotoop verdwijnt voor een groot deel door de planontwikkeling. Om het effect van de ontwikkeling op de rugstreeppad te kunnen bepalen is inzicht nodig in het voorkomen van de soort in het plangebied. Om dit inzicht te verkrijgen is een onderzoek nodig. Dit onderzoek moet voldoen aan de richtlijnen zoals die gesteld zijn in de soortenstandaard rugstreeppad (RVO, 2014).

6.1.5 Vissen

De aanwezigheid van zwaarder beschermde vissoorten in het plangebied is uit te sluiten. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.1.6 Vlinders, libellen en overige beschermde soortgroepen

De aanwezigheid van zwaarder beschermde vlinders, libellen en overige beschermden soortgroepen in het plangebied is uit te sluiten. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.1.7 Flora

De aanwezigheid van zwaarder beschermde florasoorten in het plangebied is uit te sluiten. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.2 Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Voor wat betreft de NNN is alleen bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Er bevindt zich geen NNN binnen het plangebied. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. In de omgeving van het plangebied liggen wel NNN-gebieden. Ook significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN in de nabijheid van het project kunnen worden uitgesloten. De ontwikkeling in het plangebied heeft geen effect

op de directe omgeving van het plangebied. Vanuit dit oogpunt zijn er voor NNN geen belemmeringen.

6.2.1 Effecten op Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Op 12 kilometer afstand bevindt zich een aantal Natura 2000-gebieden. Door de bestemmingsplanwijziging verandert de hoeveelheid netto ha's bebouwd bedrijventerrein niet. De uitvoering van de plannen heeft daarmee geen extra verkeersaantrekkende werking. Extra stikstofuitstoot ten opzichte van hetgeen reeds vergund is, is daarmee uit te sluiten. Tijdens de werkzaamheden vindt tijdelijk extra stikstofuitstoot plaats. Deze hoeveelheid is echter te verwaarlozen ten opzichte van de huidige uitstoot door agrarisch gebruik en verkeer. Op basis van de aard en omvang van de werkzaamheden en de afstand tot het Natura 2000-gebied zijn effecten op dit gebied uit te sluiten.

7 Conclusies

In dit hoofdstuk worden de conclusies van de Natuurtoets samengevat. De conclusies zijn opgedeeld in soortenbescherming (7.1) en gebiedsbescherming (7.2).

7.1 Conclusies soortenbescherming

In het plangebied komen mogelijk beschermde soorten voor die negatieve effecten ondervinden. Daarnaast dient rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van broedvogels op het plangebied.

Rugstreeppad

Het is niet uit te sluiten dat de rugstreeppad in het plangebied voor komt. Om het effect van de plannen op de rugstreeppad te kunnen bepalen is een vervolgonderzoek nodig. Dit vervolgonderzoek moet plaatsvinden conform de richtlijnen uit de soortenstandaard rugstreeppad (RVO, 2014).

Maatregelen voor broedvogels

Er zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde indien ten minste één van de volgende maatregelen genomen worden:

- 1) De werkzaamheden worden buiten het broedseizoen uitgevoerd (voorkeursmaatregel). Of in deze periode wordt het plangebied ongeschikt gemaakt voor broedvogels.
- 2) Het plangebied wordt kort voor aanvang van de werkzaamheden door een deskundig ecoloog gecontroleerd op actuele broedgevallen; bij gebleken aanwezigheid van broedende vogels moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot na het broedseizoen.

Overzicht

In Tabel 7.1 worden de soorten weergegeven die in het plangebied aanwezig zijn en/of worden verwacht en zijn de resultaten van de toetsing aan de Flora- en faunawet weergegeven.

Tabel 7.1. Conclusies toets voornemen aan de Flora- en faunawet.

Soort	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffing noodzakelijk	Bijzonderheden / opmerkingen
Rugstreeppad	Mogelijk	Ja	Mogelijk	
Broedvogels algemeen	Mogelijk	Nee	Nee	Werken buiten broedseizoen

7.2 Conclusies gebiedsbescherming

Natuurnetwerk Nederland

Binnen het plangebied is geen NNN-gebied aanwezig. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. Ook heeft de planontwikkeling geen negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland buiten het plangebied. Er is daarom geen noodzaak voor een compensatieplan.

Natura 2000

Het plangebied ligt niet in of direct nabij een Natura 2000-gebied. Op basis van de aard en omvang van de ontwikkeling en de afstand tot het Natura 2000-gebied zijn effecten op dit gebied uit te sluiten. Vervolgstappen in het kader van de Natuurbeschermingswet, zoals het opstellen van een voortoets, zijn dan ook niet noodzakelijk.

8 Bronnen

Bos, F.G., Bosveld, M.A., Groenendijk, D.G., Van Swaay, C.A.M. & Wynhoff, I., 2006. De dagvlinders van Nederland - verspreiding en bescherming. Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EISNederland, in samenwerking met De Vlinderstichting, Wageningen.

Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie), 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Limpens, H., Regelink, J., en Koelman, R. (2010). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Arnhem.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaar rond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Rijkswaterstaat, 2012. Infrastructuur en vleermuizen. Perspectief van de opdrachtgever.

RVO, 2014. Soortenstandaard rugstreeppad.

Overig:

www.ravon.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.naturalis.nl

www.vivara.nl

www.telmee.nl

www.vlindernet.nl

www.libellennet.nl

Bijlagen

Bijlage I Wettelijk kader

Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Algemene vrijstelling

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) en is derhalve geen ontheffing nodig.

Vrijstelling onder gedragscode

Voor tabel 2-soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes staan vermeld op de website van het Ministerie van EZ (<https://mijn.rvo.nl/flora-en-faunawet-ontheffing-en-vrijstelling><http://www.rvo.nl/>). Voor de meeste activiteiten zijn er inmiddels gedragscodes goedgekeurd. De kans is groot dat de voorgenomen activiteit kan worden uitgevoerd onder één van de vele goedgekeurde gedragscodes.

Ontheffing Tabel 2 en 3 - soorten

Als er niet kan worden gewerkt onder een geldige gedragscode, is voor tabel 2-soorten alsnog een ontheffing nodig om toestemming te hebben voor het overtreden van de verbodsbepalingen in de wet. Ook voor tabel 3-soorten geldt een ontheffingsplicht.

Ingrepen waarbij de verbodsbepalingen worden overtreden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan RVO.nl door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende of compenserende maatregelen om effecten tegen te gaan. Als de mitigerende of compenserende maatregelen (tijdelijke) effecten niet kunnen voorkomen en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, dan wordt een ontheffing verleend.

Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen. Een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen is alleen mogelijk onder de volgende wettelijke belangen:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;

- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de meeste ruimtelijke projecten betekend dit dat een ontheffing voor Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten alleen kan worden aangevraagd onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit belang moet worden onderbouwd om het groot openbaar belang aan te tonen. Een groot openbaar belang is een belang op regionale of nationale schaal. Vaak is de verwijzing naar een regionale structuurvisie voldoende.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in Tabel 1 tot en met 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten, zie onderstaande tabel), nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten) en nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten).

Soort	Categorie	Toelichting
Steenuil	1	Nesten die ook buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
Gierzwaluw, Roek	2	Nesten van koloniebroeders
Grote gele kwikstaart, Huismus, Oehoe, Ooievaar, Kerkuil, Slechtvalk	3	De fysieke voorwaarden voor de vaste nestplaats zijn afhankelijk van bebouwing, vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar
Boomvalk; Buizerd; Havik, Ransuil Sperwer, Wespandief en Zwarte wouw	4	Vogels die jaar in jaar uit in hetzelfde nest broeden en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EZ door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden

genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Voor soorten van tabel 2 geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden.

Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien beschermde soorten van tabel 3 zijn aangetroffen in het plangebied, dan is mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Net als voor tabel 2-soorten geldt dat als u maatregelen kunt nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), u geen ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft aan te vragen. U kunt uw mitigatieplan voorleggen bij RVO.nl voor goedkeuring.

Voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn (die ook onder de tabel 3-soorten van de Flora- en faunawet vallen) is het niet langer mogelijk ontheffing aan te vragen op grond van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat zelfde geldt voor vogelsoorten. Zie Flora- en faunawet voor een beschrijving van de te volgen procedure voor deze soorten.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij RVO.nl van het ministerie van Economische Zaken. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. RVO.nl zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Wabo

Vanaf 1 oktober 2010 is voor ruimtelijke ontwikkelingen de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking getreden. Dit houdt in dat de benodigde vergunningen en ontheffingen, dus ook die ten aanzien van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, in de meeste gevallen via een omgevingsvergunning gaan lopen. De aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend bij de betreffende gemeente en vervolgens door de gemeente ter beoordeling voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken (voormalig Ministerie van EL&I). Het Ministerie van EZ geeft bij goedkeuring een vvgb (verklaring van geen bedenkingen) af. Deze vvgb vervangt de huidige ontheffing Flora- en faunawet.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2014 werd deze term vervangen door NNN door staatssecretaris Dijksma van het ministerie van EZ.

De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

In het NNN liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123.000 ha. Ongeveer 45% van alle hectares NNN op het land is ook Natura 2000-gebied.

Netwerk van gebieden

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuur-gebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn.

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. 06-20544939
E. Luc.Koks@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2015

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.